

Nr. 15081 din 22.11.2022

Nr. 39635 din 18.11.2022

PROTOCOL DE COLABORARE

I. PĂRȚILE

Ministerul Educației cu sediul în București, strada General Berthelot nr. 28-30, 010168, sector 1, reprezentat de Ligia DECA, în calitate de ministru,

și

Ministerul Justiției, cu sediul în București, strada Apolodor nr. 17, sector 5, reprezentat de domnul Marian-Cătălin PREDOIU, în calitate de ministru,

II. EXPUNERE DE MOTIVE

Având în vedere că dreptul la educație este fundamental pentru orice ființă umană, sens în care toate persoanele private de libertate trebuie să aibă acces la educație,

Conștientizând că majoritatea persoanelor private de libertate au avut puține experiențe educaționale eficiente și că, din acest motiv, au nevoie de intervenție în domeniul educațional,

Ținând seama de faptul că procesul instructiv-educativ influențează semnificativ recuperarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, prin transmiterea valorilor umane esențiale și modelarea comportamentului în sens pro-social, organizarea acestuia în mediul penitenciar trebuie să se realizeze în condiții similare cu cele existente în comunitate,

Considerând că școlarizarea persoanelor aflate în locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor trebuie să fie integrată în sistemul național de învățământ, astfel încât, după punerea în libertate, aceștia să-și poată continua studiile fără dificultăți,

Înțelegând că un proiect individualizat de educație și asistență psihosocială nu poate fi conceput în absența procesului instructiv - educativ și că, doar în cadrul acestuia, se pot crea premisele necesare facilitării reintegrării sociale, după executarea pedepselor privative de libertate,

Dat fiind faptul că școlarizarea deținuților și a persoanelor internate presupune o problemă distinctă determinată atât de condițiile în care are loc derularea procesului instructiv-educativ, cât și în ceea ce privește particularitățile psiho-comportamentale ale acestor persoane,

Având în vedere situațiile particulare identificate de locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor în ceea ce privește dificultățile întâmpinate în colaborarea cu unitățile de învățământ partenere,

Luând în considerare rezultatele colaborării avute până în prezent, precum și modificările apărute în cadrul legislativ care reglementează atât activitatea didactică, cât și executarea pedepselor și a măsurilor educative privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal,

Apreciem necesară încheierea unui nou protocol între Ministerul Justiției – Administrația Națională a Penitenciarelor și Ministerul Educației, după cum urmează:

III. TEMEI LEGAL

Art. 32 din Constituția României, republicată;

Art. 12 alin. (6), art. 16 alin. (1), art. 29 alin. (4), art. 30 alin. (2), art. 55 alin. (1) și art. 333 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 756/2016 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 430/2020 privind aprobarea Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024;

Ordinul Ministrului Justiției nr. 1322/C/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinele Ministrului Educației care reglementează activitatea unităților de învățământ și procesul instructiv-educativ.

IV. OBIECTIV GENERAL

Crearea cadrului general de colaborare, pentru asigurarea instruirii școlare și formării profesionale a persoanelor private de libertate, în condiții similare celor din comunitate, precum și eficientizarea rezultatelor procesului instructiv - educativ desfășurat în sistemul penitenciar, în scopul facilitării reinsertiei sociale post-condamnatarii.

V. INSTRUIREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ A PERSOANELOR PRIVATE DE LIBERTATE

V.1. Organizarea procesului de învățământ

Art. 1

Procesul de învățământ se desfășoară în cadrul următoarelor unități din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, denumite în continuare, locuri de deținere:

- a) penitenciare;
- b) penitenciare pentru femei;
- c) centre de detenție;
- d) centre educative.

Art. 2

Instruirea școlară și profesională a persoanelor private de libertate se organizează în unități de învățământ special sau în clase de învățământ special afiliate unităților de învățământ din sistemul național, care funcționează în locurile de deținere.

Art. 3

(1) În locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor se pot organiza următoarele niveluri de învățământ:

- a) învățământ primar;
- b) învățământ secundar inferior (gimnazial);
- c) învățământ secundar superior (liceal);
- d) învățământ profesional, inclusiv învățământ profesional dual;
- e) învățământ terțiar non universitar (postliceal).

(2) Locurile de deținere pot organiza, în anumite condiții, învățământ dual, ca formă de organizare a învățământului profesional și tehnic care se desfășoară pe bază de contract.

Art. 4

(1) Unitățile de învățământ care funcționează în locurile de deținere se află în relație de subordonare, față de Ministerul Educației și în relație de colaborare cu Ministerul Justiției – Administrația Națională a Penitenciarelor.

(2) Relația de subordonare față de Ministerul Educației se referă la:

- a) organizarea și dezvoltarea rețelei școlare;
- b) nivelurile și formele de învățământ;
- c) filierele, profilurile și specializările/calificările profesionale;
- d) conținutul învățământului;
- e) normarea catedrelor, ocuparea și încadrarea cu personal didactic;
- f) mobilitatea cadrelor didactice;
- g) finalizarea studiilor prin examene;
- h) certificarea studiilor.

(3) Relația de colaborare cu Ministerul Justiției – Administrația Națională a Penitenciarelor, prin unitățile subordonate, se referă la:

a) includerea programului zilnic al derulării activităților de instruire școlară și formare profesională, în programul zilnic al locului de deținere;

b) avizarea încadrării personalului didactic prin unitățile subordonate, înaintea numirii acestuia pe posturi, conform calendarului și metodologiei stabilite prin ordin al ministrului educației, inclusiv când apar modificări în structura personalului didactic pe parcursul anului școlar;

c) posibilitatea retragerii avizului și a întreruperii activității cadrelor didactice care încalcă regulamentul de ordine interioară al locurilor de deținere și informarea unității de învățământ în vederea înlocuirii acestora.

Art. 5

(1) În unitățile de învățământ care funcționează la nivelul locurilor de deținere sunt organizate următoarele forme de învățământ:

- a) învățământ cu frecvență;
- b) învățământ cu frecvență redusă;

(2) Învățământul obligatoriu este învățământ cu frecvență. În mod excepțional, pentru persoanele care au depășit cu mai mult de 3 ani vârsta clasei, învățământul obligatoriu se poate organiza și în forma de învățământ cu frecvență redusă.

Art. 6

Persoanele private de libertate pot fi școlarizate și în cadrul programului „A doua șansă”, organizat conform metodologiei aprobate de către Ministerul Educației.

Art. 7

În unitățile de învățământ care funcționează în locurile de deținere și în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate, structura anului școlar este aceeași cu cea din învățământul de masă.

Art. 8

(1) Numărul de elevi în clasă este de 8 – 12.

(2) În situații excepționale, determinate de numărul redus de persoane înscrise, clasele din locurile de deținere sau clasele afiliate pot fi constituite și din 4 – 6 elevi, în vederea asigurării accesului egal la educație.

(3) Stabilirea clasei, respectiv a anului de studiu, în care își pot continua instruirea școlară persoanele private de libertate, indiferent de forma sau nivelul de educație specific unităților de învățământ care funcționează în locurile de deținere sau unităților de învățământ în care funcționează clasele afiliate, nu este condiționată de vârsta persoanelor private de libertate.

(4) În situații justificate, cu aprobarea inspectoratelor școlare județene/Inspectoratului Școlar al Municipiului București, numărul de elevi dintr-o clasă poate fi majorat, în funcție de posibilitățile logistice ale locului de deținere.

Art. 9

În situația în care o persoană privată de libertate solicită continuarea studiilor în învățământul liceal sau postliceal, locul de deținere, inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București și unitatea de învățământ desemnată colaborează pentru asigurarea condițiilor de instruire școlară, cu respectarea legislației în vigoare și în funcție de posibilitățile locului de deținere.

Art. 10

(1) În protocoalele de colaborare încheiate, la nivel local, între locurile de deținere și unitățile de învățământ colaboratoare se stabilesc termenele până la care se poate realiza înscrierea la cursurile școlare.

(2) Persoanele aflate în sistemul penitenciar care încep executarea pedepsei privative de libertate după data maximă de înscriere la cursurile școlare, cu aprobarea unității de învățământ colaboratoare, pot beneficia de activități de educație remedială, activități de reactualizare și recuperare a cunoștințelor ultimei clase absolvite, în vederea înscrierii, la cursuri, în anul școlar următor.

(3) Minorii din centrele educative și de detenție, aflați în situația prevăzută la alin. (2), vor fi incluși la cursuri de educație remedială sau activități de reactualizare și recuperare a cunoștințelor ultimei clase absolvite.

Art. 11

Instruirea școlară și profesională a persoanelor private de libertate se organizează pentru specializări și calificări stabilite de Ministerul Educației, în conformitate cu Registrul național al calificărilor.

Art. 12

Stabilirea planului de școlarizare se propune anual de către unitatea școlară din cadrul locului de deținere sau din unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate și se aprobă de către inspectoratul școlar județean/ Inspectoratul Școlar al Municipiului București, având în vedere prevederile *Metodologiei de fundamentare a cifrei de școlarizare* și, în mod particular, recomandările consemnate în *Planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică*, după caz, în *Planul de intervenție recuperativă*.

V. 2. Procesul instructiv – educativ

Art. 13

(1) În unitățile de învățământ organizate în locurile de deținere și în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate se utilizează curriculumul național.

(2) Metodologia organizării examenelor de absolvire/certificare a calificării profesionale este cea aplicată unităților școlare din învățământul de masă.

Art. 14

(1) Actele de studii nu specifică locul de deținere unde s-au derulat studiile, ci numai unitatea de învățământ organizatoare.

(2) Actele de studii sunt imprimare-tip, cu regim special, puse la dispoziția unității de învățământ de către inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, în baza întocmirii unei comenzi.

Art. 15

Documentele școlare utilizate în unitățile de învățământ care funcționează în cadrul locurilor de deținere și în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate sunt identice cu cele utilizate în școlile din învățământul de masă.

V. 3. Personalul din unitățile de învățământ

Art. 16

Structura personalului din unitățile de învățământ care funcționează în locurile de deținere și în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate este similară cu cea a școlilor din învățământul de masă.

Art. 17

Personalul didactic care își desfășoară activitatea în unitățile de învățământ care funcționează în locurile de deținere și în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate are drepturile și obligațiile prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și legislația subsecventă, exercitându-și atribuțiile ce-i revin, în conformitate cu prevederile fișei postului.

Art. 18

Numărul posturilor/catedrelor didactice din fiecare unitate de învățământ care funcționează în locurile de deținere și în clasele afiliate, se stabilește potrivit Planului - Cadru aprobat prin ordinul ministrului educației, cu respectarea normei de predare în învățământul special și în conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 19

Pentru ocuparea posturilor didactice de la nivelul unităților de învățământ care funcționează în locurile de deținere și în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate, personalul didactic trebuie să îndeplinească condițiile pentru ocuparea funcțiilor didactice prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, condițiile specifice pentru ocuparea posturilor didactice din învățământul special și special integrat și să obțină avizul locului de deținere.

Art. 20

Selecția, încadrarea și numirea personalului didactic din unitățile de învățământ care funcționează în locurile de deținere sau în unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate, se realizează în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

V.4. Obligațiile părților

Art. 21

Ministerul Educației are următoarele obligații:

1. Prin inspectoratele școlare:

a) prezintă locului de deținere ofertele de școlarizare posibile, cu respectarea legislației în vigoare și colaborează pentru asigurarea accesului persoanelor private de libertate care solicită continuarea studiilor, la activitățile de instruire școlară;

b) desemnează câte o unitate școlară, pentru fiecare nivel de învățământ, care să aibă în atribuții înscrierea și școlarizarea persoanelor private de libertate;

c) contribuie la organizarea procesului de învățământ din locurile de deținere prin:

i) organizarea și dezvoltarea rețelei școlare, în colaborare cu autoritățile locale;

ii) urmărirea respectării prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește formele și nivelurile de învățământ, filierele, profilurile, specializările/calificările profesionale, conținutul învățământului, finalizarea studiilor și certificarea acestora;

iii) formarea continuă a cadrelor didactice;

iv) coordonarea încadrării unităților de învățământ care funcționează în locurile de deținere sau în clasele afiliate, cu personal didactic necesar, în conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

d) asigură introducerea sistemului de asigurare a calității învățământului în toate unitățile de învățământ din locurile de deținere sau din unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate;

e) include toate unitățile de învățământ în planul de inspecție al inspectoratelor școlare județene/Inspectoratului Școlar al Municipiului București;

f) sprijină elaborarea schemelor orare pentru organizarea și desfășurarea procesului de învățământ în unitățile școlare din penitenciare, prin facilitarea comunicării cu celelalte unități de învățământ în care personalul didactic este încadrat.

2. Prin unitățile de învățământ din locurile de deținere și prin unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate:

a) asigură desfășurarea și calitatea procesului instructiv-educativ în locurile de deținere, în mod similar învățământului de masă;

b) evaluează achizițiile anterioare de învățare și experiență, în vederea întocmirii unui bilanț real de pregătire a fiecărui elev, în baza căruia este organizat procesul de învățământ;

c) organizează cursuri de educație remedială pentru elevii cu ritmuri lente de învățare;

d) desfășoară activități extracurriculare, de educație non-formală, în completarea procesului instructiv-educativ, în cazul minorilor și a tinerilor care se află în executarea unor măsuri educative privative de libertate, în colaborare cu personalul centrului educativ și de detenție;

e) asigură manualele școlare și materialele didactice pentru învățământul obligatoriu, respectând prevederile din învățământul de masă;

f) solicită și transmite documentele școlare care atestă nivelul de studii, către alte unități școlare, conform prevederilor legale;

g) asigură înlocuirea cadrelor didactice care au încălcat regulamentul de ordine interioară, la solicitarea locului de deținere;

h) transmit locurilor de deținere situația școlară referitoare la promovabilitate, la o dată stabilită prin protocolul de colaborare încheiat la nivel local.

Art. 22

Administrația Națională a Penitenciarelor, prin locurile de deținere, are următoarele obligații:

- a) asigură spațiile necesare derulării activităților de instruire școlară și formare profesională, în funcție de posibilitățile logistice ale locului de deținere;
- b) dotează în mod corespunzător sălile de clasă destinate desfășurării procesului instructiv-educativ și desfășurării activităților de instruire școlară și formare profesională;
- c) include programul activităților de instruire școlară și formare profesională în programul zilnic al locului de deținere;
- d) asigură întreținerea spațiilor;
- e) asigură necesarul de rechizite școlare, echipamente și materii prime necesare pentru instruirea practică a persoanelor private de libertate, în atelierele profesionale, în colaborare cu unitatea de învățământ;
- f) asigură prezența persoanelor private de libertate la cursuri;
- g) supraveghează persoanele private de libertate participante la cursuri, în timpul derulării programului școlar;
- h) asigură condițiile necesare pentru organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare, de educație non-formală, cu implicarea minorilor și a tinerilor care se află în executarea unor măsuri educative privative de libertate, în colaborare cu personalul centrelor educative și de detenție;
- i) asigură accesul și instruirea cadrelor didactice repartizate să desfășoare activități cu persoanele aflate în detenție cu privire la specificul grupului de lucru și a regulilor ce trebuie respectate conform prevederilor aflate în vigoare;
- j) informează unitatea de învățământ cu privire la încălcarea regulamentului de ordine interioară al locului de deținere de către cadrele didactice și solicită înlocuirea acestora;
- k) acordă avizul consultativ în vederea selecționării personalului didactic;
- l) informează persoanele private de libertate cu privire la posibilitatea continuării studiilor după liberare și cu privire la oportunitățile educaționale ce pot fi accesate în localitatea pe raza căreia acestea domiciliază.

Art. 23

În situațiile în care se instituie starea de asediu, de urgență sau de alertă, instruirea școlară și formarea profesională a persoanelor private de libertate se poate desfășura online sau prin alte modalități alternative, stabilite de comun acord între locurile de deținere și unitățile de învățământ colaboratoare.

Art.24

În situația în care deținuții care participă la cursurile școlare sunt transferați, temporar, într-un alt loc de deținere, pentru prezentarea la instanța de judecată, în funcție de posibilitățile logistice existente, se poate asigura participarea la cursuri în format online.

VI. FORMAREA PROFESIONALĂ A PERSONALULUI DIDACTIC

Art. 25

Ministerul Educației prin inspectoratele școlare, informează Administrația Națională a Penitenciarelor și unitățile subordonate cu privire la organizarea cursurilor de perfecționare a personalului didactic din unitățile de învățământ care funcționează la nivelul penitenciarelor, focalizate asupra specificității nevoilor de educație și învățare ale elevilor aflați în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Art. 26

În cadrul cursurilor de perfecționare, organizate de către Administrația Națională a Penitenciarelor cu personalul din subordine care își desfășoară activitatea în sectorul educație, pot fi cooptați în calitate de formatori, persoane din rândul cadrelor didactice și specialiști în educație de la nivelul Ministerului Educației.

Art. 27

Ministerul Educației include în programele de formare a personalului didactic sau în modulele de perfecționare a specialiștilor în educație, informații legate de organizarea și derularea procesului instructiv-educativ cu persoanele private de libertate, informații legate de profilul psihocomportamental al acestora, precum și activități orientate către susținerea motivației profesionale a cadrelor didactice care desfășoară activități instructiv – educative cu persoanele private de libertate.

Art. 28

Ministerul Educației, prin unitățile subordonate, și Ministerul Justiției, prin Administrația Națională a Penitenciarelor și locurile de deținere, se informează reciproc cu privire la eventualele modificări ale cadrului normativ care reglementează activitatea de instruire școlară și profesională, precum și la organizarea de conferințe, simpozioane și alte manifestări științifice, care vizează domeniul educațional.

VII. ALTE ACTIVITĂȚI

Art. 29

Locurile de deținere organizează, în colaborare cu instituțiile de învățământ partener, campanii de prevenire a delincvenței juvenile, a violenței și a consumului de droguri în școli, precum și alte campanii și proiecte, care vizează educarea comunității.

Art. 30

Locurile de deținere organizează, în parteneriat cu instituțiile de învățământ din comunitate, activități sportive/cultural – artistice și competiții/concursuri tematice destinate atât persoanelor private de libertate incluse în programul de instruire școlară, cât și elevilor din comunitate.

Art. 31

Locurile de deținere dezvoltă proiecte și activități de promovare a importanței instruirii școlare în rândul persoanelor private de libertate, precum și activități de sensibilizare a opiniei publice cu privire la reinserția socială a celor care au executat pedepse privative de libertate.

Art. 32

Minorii și tinerii din centrele educative și de detenție au posibilitatea de a participa la tabere școlare alături de copii și tineri din comunitate sau pot fi implicați în proiecte organizate în afara locurilor de deținere.

VIII. RESPONSABILITĂȚI COMUNE

Art. 33

Părțile semnatare ale Protocolului au următoarele responsabilități comune:

- a) colaborează cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale pentru identificarea posibilităților de organizare a cursurilor de instruire și calificare profesională;
- b) realizează demersuri comune, pe lângă autoritățile statului, în vederea utilizării codului numeric personal în evidențele școlarizării cetățenilor României, astfel încât să se faciliteze accesul la informații necesare organizării instruirii școlare a persoanelor aflate temporar în locurile de deținere subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor;
- c) stabilesc condițiile pentru implementarea, în fiecare tip de unitate de învățământ din locurile de deținere sau din unitățile de învățământ în care funcționează clasele afiliate, a unor măsuri care privesc îmbunătățirea instruirii școlare a elevilor din locurile de deținere subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor;

d) includ în statisticile proprii informații referitoare la instruirea școlară a persoanelor private de libertate;

e) colaborează pentru adaptarea procesului instructiv-educativ la specificul mediului privativ de libertate și în vederea dezvoltării competențelor necesare personalului didactic care asigură instruirea școlară a persoanelor private de libertate din locurile de deținere subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor.

IX . DISPOZIȚII FINALE

Art. 34

(1) Protocolul intră în vigoare la data semnării sale și este **valabil pe o perioadă de 5 (cinci) ani**. Oricare dintre părțile semnatare poate notifica celeilalte denunțarea protocolului, cu cel puțin 30 de zile înainte.

(2) Prezentul Protocol poate fi completat cu acte adiționale, cu referire la proiecte convenite de comun acord.

(3) Părțile sunt de acord să își susțină reciproc interesele pentru accesarea finanțării din surse comunitare sau alte surse, pentru proiectele de interes comun.

(4) Cooperarea poate fi extinsă prin includerea și a altor instituții, cu aprobarea semnatarilor prezentului Protocol.

(5) Începând cu data intrării în vigoare a prezentului protocol își încetează aplicabilitatea protocolul înregistrat la Ministerul Educației cu nr. 10621/30.10.2017 și la Ministerul Justiției prin Administrația Națională a Penitenciarelor cu nr. 61788/20.11.2017.

(6) Prezentul protocol se va transmite tuturor unităților subordonate celor două părți.

(7) Prezentul protocol a fost încheiat în 3 (trei) exemplare, câte unul pentru fiecare minister și unul pentru Administrația Națională a Penitenciarelor, în București, la data de

22.11.2022.

Ministrul educației

Ligia DEGA

Ministrul Justiției

Marian Cătălin PREDOIU

Marian Cătălin PREDOIU